

## "Anàvem a matar a Franco quan estava de vacances"

N. J. - Saragossa

[EL PAÍS - Espanya - 2010.10.07](#)

---

"Sí, volíem matar a Franco. l'anàvem a matar, fins i tot havíem preparat una avioneta per anar a matar-lo quan estava de vacances, però a les presons hi havia 200.000 espanyols presos, i si ho matàvem no sortiria un viu, per això el cop va fracassar ", explica Martín Arnal, anarquista, en un documental d'Eugenio Monesma que es podrà veure a l'exposició *Terra i Llibertat, 100 anys d'anarquisme a Espanya*, inaugurada ahir a Saragossa.

El documental recull els testimonis d'antics anarquistes, avui ancians, que recorden amb amargor la repressió franquista: "Ningú pot dir com es pateix, durant anys, veient morir als uns i esperant torn els altres. Ningú pot explicar quan un home es va a treure la vida amb una corretja penjat a l'aixeta del vàter ", assegura Antonio García Baró.

Els entrevistats relaten el fred rebuda que van trobar a França -molts van anar a parar a camps de concentració i alguns, d'extermini -o la decepció de veure's sols en la seva lluita contra el franquisme després d'haver ajudat a derrotar a Hitler.

Un altre anarquista confessa com, un cop capturat, va desitjar que el afusellessin "per acabar d'una vegada amb les tortures", i com en la solitud de presó li va envair l'odi: "No odiava als que em donaven cops, odiava a tota la societat. Em satura d'odi ".